

дистанційних технологій і стимулювати оволодіння сучасними методами. Університети повинні мати плани на випадок екстрених ситуацій. Велике значення має співпраця з міжнародними партнерами. З власного досвіду реалізації міжнародних проєктів можемо сказати, що весь демократичний світ підтримує Україну у протидії російській агресії, і наші міжнародні університети-партнери щиро прагнуть допомогти українським закладам вищої освіти. Співпраця з провідними світовими університетами дасть змогу отримати ресурси та експертну підтримку для успішного розвитку дистанційного навчання.

Удосконалення системи освіти – один з основних факторів підвищення обороноздатності України. Як сказав наш президент Володимир Зеленський з нагоди 1 вересня, «знати» і «захищати» завжди йдуть поруч. Знати понад тисячолітню історію нашої державності й захищати, коли хтось каже, ніби України не існувало. Знати нашу географію — нашу прекрасну землю, наше чудове море — і захищати не просто територію, а неймовірні місця, у яких у різні часи творилася наша ідентичність» [1].

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <http://surl.li/lfkrr> (дата звернення: 17.09.2023).

Старший викладач кафедри іноземних мов В. Є. Пономаренко

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ

У сучасних воєнних умовах відбуваються кардинальні зміни в способах поширення та використання інформації, що зумовлюють еволюцію освітніх технологій і сприяють активному впровадженню дистанційного навчання.

До переваг дистанційного навчання віднесено гнучкий графік навчання, можливість поєднання роботи і навчання, можливість опанування додаткових компетенцій, курсів, хобі та підвищення мотивації до самонавчання.

Недоліками дистанційного навчання в період воєнного стану є технічні проблеми, неможливість доступу до інтернету, складність засвоєння матеріалу самостійно, низький рівень володіння викладачами і здобувачами інформаційними технологіями. Треба визначити, що додаткового захисту в період воєнного стану потребують науково-педагогічні працівники. Зокрема необхідним є поліпшення технічних, економічних, організаційних і психологічних умов праці, забезпечення мотивації викладачів, надання їм матеріальних і нематеріальних стимулів до високоякісної професійної діяльності й професійного розвитку в умовах дистанційного навчання. Для усунення недоліків дистанційної освіти важливо використовувати різні форми й методи дистанційного навчання. Основними формами онлайн-навчання стали відеоконференція, форум, чат, блог, електронна пошта, соціальні мережі. Відеоконференція – це конференція в режимі реального часу онлайн, один із сучасних способів зв'язку, який дає змогу проводити заняття, коли здобувачі освіти й викладач перебувають на відстані, а обговорення відбувається в режимі реального часу з можливістю супроводжувати лекцію наочним матеріалом. Викладач може викладати відеолекції з певних тем і ставити запитання, які будуть обговорюватися на лекційному аудиторному занятті. Здобувачі будуть змушені не тільки подивитися відеолекцію, а й підготувати відповіді на запропоновані викладачем запитання. Використання відеолекцій створює ефект присутності в аудиторії, можна заощаджувати час на аудиторних заняттях, звертати більшу увагу на складні моменти теоретичного матеріалу. Крім того, за цієї форми навчання підвищується якість засвоєння навчальної інформації. Такий виклад теоретичного матеріалу дає змогу викладачеві найповніше розкрити тему, а здобувачу вивчати її в індивідуальному темпі, опрацьовуючи найбільш складні моменти. На відеолекції доцільно відводити близько 25 % навчального матеріалу, тому що безпосереднє спілкування на аудиторному занятті дає змогу викладачеві здійснювати зворотний зв'язок зі здобувачами освіти й відразу реагувати на запитання, які в них виникають. Форум – найпоширеніша форма спілкування в дистанційному навчанні.

Кожний форум присвячений певній проблемі або темі. Чат – це спілкування в режимі реального часу через інтернет: текстовий, голосовий, аудіо- і відеочат. Найбільш поширеним став текстовий чат. Голосовий чат дає змогу спілкуватися за допомогою голосу, що важливо під час вивчення іноземної мови в дистанційній формі. Блог – це форма спілкування, яка нагадує форум, де право на публікацію належить одній особі чи групі людей. Електронна пошта використовується для організації спілкування викладача і здобувача, а також здобувачів між собою. Для поточного контролю при дистанційному навчанні зручно використовувати різні анкети, які є гнучким інструментом, оскільки запитання можна ставити по-різному. Соціальні мережі, служби обміну миттєвими повідомленнями дають змогу створювати групи, чати, вести обговорення інформації. Для дистанційного навчання необхідно розробити структуру електронного навчального курсу. Для цього потрібно створити робочу програму, провести календарне планування дистанційного курсу, розробити критерії оцінювання здобувачів, зібрати матеріал відповідно до робочої програми з дотриманням системності надання навчального матеріалу і вибрати джерела для навчання. До структури навчального модуля входять теоретичний навчальний матеріал, який містить навчальні ресурси, мультимедійні презентації, лекції, практичні роботи, завдання для самостійної роботи й модульний контроль. Для оцінювання знань, умінь і навичок, здобутих під час вивчення кожного модуля курсу, використовуються індивідуальні завдання, тести й опитування за допомогою контрольних запитань. Висока наочність подання навчального матеріалу є однією з важливих сторін електронних навчальних матеріалів. Електронний навчальний контент поєднує різні способи надання інформації, що набагато покращує розуміння навчального матеріалу й якість навчання. Отже, формування дистанційного курсу складається з аналізу, опрацювання, перевірки, оцінювання й корекції.

Методи дистанційного навчання мають бути спрямовані на здобуття знань на відстані й забезпечувати ефективність їхнього засвоєння. Саме

застосування особистісно-орієнтованого підходу в дистанційному навчанні й дистанційно-очної форми навчання з використанням відеоконференцій допомагає врахувати індивідуальні особливості здобувачів і виробити коректну модель онлайн-комунікації.

1. Биков В. Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти: монографія. Київ: Атіка, 2008. 684 с.

2. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні року: Постанова Міністерства освіти і науки України від 20 грудня 2000 р. URL: <http://www.osvita.org.ua/distance/pravo/00.html>.

*Канд. філос. наук, доцент, в. о. завідувача
кафедри філософії та соціології*

І. В. Толстов

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

ВПЛИВ ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГІЯ» НА ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

В останні десятиліття тема емоційного інтелекту є дуже актуальною. Так, Д. Гоулман у своїй роботі «Емоційний інтелект» стверджує, що емоційний інтелект – це «здатність людини тлумачити власні емоції та емоції оточення з тим, щоб використовувати отриману інформацію для реалізації власних цілей» [1]. Учений вважає, що емоційний інтелект впливає на здатність людини успішно задовольняти свої життєві потреби, забезпечувати особисте благополуччя, підтримувати доброзичливі стосунки з оточенням, а також здійснювати самореалізацію та самовдосконалення.

Сучасні психологи довели, що низький рівень розвитку емоційного інтелекту, вірогідно, зумовлює дезорієнтацію життєдіяльності особистості в результаті відсутності в неї емоційно-вольових ресурсів для досягнення власних цілей. Середній рівень емоційного інтелекту може, з одного боку, сприяти підвищенню якості життя, а з іншого – супроводжуватися надмірним рівнем психоемоційної напруги, яка викликає підвищену чутливість до власних емоційних станів та емоцій оточення, а це у свою чергу може сприяти